

GHEORGHE MATEI (1900—1982)

Gheorghe Matei n-a fost arheolog, dar viața lui s-a împletit cu arheologia și mulți dintre cercetătorii trecutului nostru dacic îl plîng și îi păstrează o pioasă și înduioșată amintire.

A fost un simplu țăran din Costești (jud. Hunedoara). Acolo s-a născut în ultima zi de martie a anului 1900, acolo a copilărit, a urmat școala primară, a semănat grâu și porumb, a dus vitele la pășune și a cosit finul. Acolo a închis ochii în prima zi de mai a anului 1982.

Viața lui Gheorghe Matei ar fi putut fi — și, pînă la un punct, a fost — viața obișnuită a oricărui țăran din Costești. Casa în care a văzut lumina zilei se afla însă la numai cîteva sute de metri de cetatea dacică de la Costești, astfel că, într-o zi, flăcăul de 22 de ani i-a văzut poposind acolo pe profesorul D. M. Teodorescu și pe colaboratorii săi. Din clipa aceea, viața lui Gheorghe Matei s-a împletit cu cercetările din cetățile și așezările dacice din Munții Orăștiei. A mînuit tîrnăcopul și lopata pentru dezvelirea cetăților de la Costești, Piatra Roșie,

Grădiștea Muncelului și Blidaru. L-a însoțit cu credință pe Constantin Daicoviciu în nenumăratele periegeze prin Munții Orăștiei, semnalîndu-i locurile cu forme sau denumiri semnificative, cu resturi străvechi scoase la lumină de fierul plugului, de viitura vreunui torent sau de prăbușirea vreunui fag. Și timp de peste 20 de ani (4 ianuarie 1943—1 iulie 1963), urmîndu-i întru aceasta tatălui său, Gheorghe Matei s-a îngrijit, în calitate de paznic, de cetatea de la Costești, ținînd bună rînduială și dînd cu autentică plăcere explicații vizitatorilor. A continuat și după pensionare, atît cît l-au ținut puterile, să îngrijească de cetate.

În ultimii doi-trei ani, badea Gheorghe nu se mai prea depărta de casă. Una din plăcerile lui cele mai mari era însă în continuare să stea de vorbă cu arheologii, să-i întrebe ce s-a mai descoperit, să afle noutăți despre cercetătorii care lucraseră cîndva la cetățile dacice.

Pentru toți arheologii care au trecut prin Munții Orăștiei, badea Gheorghe a fost și va rămîne întotdeauna omul harnic, de ispravă, săritor la nevoie, omul care a adus servicii nenumărate și importante, deși prea puțin știute, arheologiei epocii dacice.

HADRIAN DAICOVICIU